

Sygn. akt I CSK 789/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z wniosku L. P.

przy uczestnictwie Miasta W., Stowarzyszenia [...] w W., O. sp. z o.o. w W., S. J., J. G., R. G., M. G., [...], I. K., D. K., [...], Z. J., [...]

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 lutego 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika Stowarzyszenia [...] w W.

i skargi kasacyjnej uczestników L. P., I. K., D. K., J. G., R. G., M. G., Z. J. i K. P.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 5 stycznia 2018 r., sygn. akt V Ca [...],

odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Tak ujęta instytucja tzw. przedsądu jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami dopuszczającymi wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla.

W sprawie wniesiono dwie skargi kasacyjne.

Stowarzyszenie [...] z siedzibą w W. zarzuciło zaskarżonemu postanowieniu Sądu Okręgowego w W. z dnia 5 stycznia 2018 r. naruszenie art. 38 k.c., art. 89 § 1, art. 130, 378 § 1, art. 386 § 2, art. 378 § 1, art. 379 pkt 2, art. 386 § 2 k.p.c., art. 11 ust. 1 u.g.n., art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta W. – w różnych konfiguracjach, a wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniło nieważnością postępowania wskutek nieuwzględnienia z urzędu nienależytego umocowania uczestnika postępowania – Skarbu Państwa w pełnomocnictwie procesowym z dnia 23 lutego 2003 r., udzielonym radcy prawnemu przez Zastępcę Dyrektora Biura Prawnego Urzędu W.; skarżący połączył to uchybienie z twierdzeniem o oczywistej zasadności skargi.

Wnioskodawca L. P. i uczestnicy postępowania – I. K., D. K., J. G., R. G., M. G., Z. J., K. P., zarzucili zaskarżonemu postanowieniu Sądu Okręgowego w W. z dnia 5 stycznia 2018 r. naruszenie art. 50 § 2, art. 53, art. 296 § 1, art. 298 i art. 299 dekretu pr. rzecz. (Dz.U.1946.57.319), art. XXXIII przep. wpr. dekret pr. rzecz (Dz.U.1946.57.321), art. XLI § 1 p.w.k.c. (a contrario), art. 2262, 2228, 2229, 2230, 2231 Kod. Nap., art. 16 dekretu z 6 czerwca 1945 r. o mocy obowiązującej orzeczeń sądowych wydanych w okresie okupacji niemieckiej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1945.25.151), art. 3, 13 § 2, art. 217, 227, 231, 232, 245, 290, 328 § 2, art. 368 § 1 pkt 4, art. 382, 391 § 1, art. 609 § 2, 610, 670

i 677 §1 k.p.c. – w różnych układach i powiązaniach. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnili występowaniu w sprawie istotnych zagadnień prawnych:

- czy dla ustalenia kontynuacji prowadzącego do zasiedzenia posiadania rozpoczętego przed zawieszeniem biegu zasiedzenia niezbędne jest wykazanie przez posiadacza przesłanki samoistnego posiadania również w okresie tego zawieszenia, czy też, z uwagi na fakt, iż okres zawieszenia nie jest brany pod uwagę przy obliczaniu czasu wymaganego do zasiedzenia, wykazanie przesłanki właścicielskiego posiadania w tym czasie – jeżeli nie zostanie udowodnione, że doszło wówczas do definitywnej jego utraty - nie jest konieczne,

- czy do wykazania posiadania nieruchomości niezabudowanej przydatny jest dowód ze zdjęć lotniczych?

Ponadto wnioskodawca L. P. i uczestnicy postępowania – I. K., D. K., J. G., R. G., M. G., Z. J., K. P., podnieśli, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd odwoławczy w sposób rażący naruszył przepisy art. 50 § 2, art. 296 § 1, art. 298, art. 299 dekretu pr. rzecz. w zw. z art. XXXIII przep. wpr. dekret pr. rzecz, art. 2262 Kod. Nap oraz art. 245, 217, 232 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2, art. 382, 391 § 1 i art. 13 § 2 oraz art. 385 k.p.c. przez dokonanie subsumcji bez jednoczesnego ustalenia faktów niezbędnych do zastosowania prawa materialnego w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W odniesieniu do skargi Stowarzyszenia [...] z siedzibą w W. należy na wstępie przypomnieć, że Sąd Najwyższy w ramach bezpośredniej kontroli kasacyjnej bada jedynie nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. Badanie nieważności postępowania pierwszoinstancyjnego co do zasady uchyla się spod kognicji Sądu Najwyższego i może nastąpić wyjątkowo, w sposób pośredni, gdy skarżący w ramach drugiej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzuca sądowi odwoławczemu naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97,

z dnia 23 lutego 2005 r., III CK 323/04, z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2006 r., II CSK 177/06).

Uchybienie sądu drugiej instancji, polegające na niewzięciu pod rozwałę – z urzędu lub w ramach zarzutu apelacyjnego – nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji, stanowi usprawiedliwioną podstawę kasacyjną z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. tylko wówczas, gdy mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy przed sądem drugiej instancji (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1998 r., II CKN 600/97 i z dnia 16 lutego 2012 r., III CSK 195/11). Skarżący nie wykazał, że taka zależność zachodziła w okolicznościach sprawy.

Co do skargi kasacyjnej wnioskodawcy L. P. i uczestników postępowania – I. K., D. K., J. G., R. G., M. G., Z. J., K. P., należy przede wszystkim wskazać, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżących na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05). Tymczasem przedstawione przez tych skarżących zagadnienia prawne są w rzeczywistości przejawem polemiki z dokonanymi w sprawie ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów, co nie może odnieść skutku na etapie postępowania kasacyjnego ze względu na treść przepisów art. 398³ § 3 k.p.c. i art. 398¹³ § 2 in fine k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., II CSK 708/17).

Ponadto należy wyjaśnić, że według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego

zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, i z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06). Skarżący nie przedstawili przekonujących argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania.